

Sygn. akt VI GC 1726/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 04 lutego 2019 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w P.

przeciwko **J. B.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. kosztami procesu obciąża powoda (...) spółkę akcyjną z siedzibą w P. uznając je za uiszczone.

Sygn. akt VI GC 1726/18

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 listopada 2017 roku złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. domagał się zasądzenia od pozwanej J. B. kwoty 4 263,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, że strony były związane umową kompleksową, na podstawie której powód odpłatnie świadczył na rzecz pozwanej usługę sprzedaży oraz dystrybucji energii elektrycznej. W treści umowy powód zobowiązał się do zagwarantowania pozwanej sprzedaży energii elektrycznej na określonych warunkach, w szczególności do zagwarantowania w ustalonym czasookresie preferencyjnej ceny energii elektrycznej określonej cennikiem stanowiącym załącznik numer 1 do umowy. Pozwana natomiast zobowiązała się względem powoda do powstrzymania się od dokonania wypowiedzenia umowy, jeżeli skutek wypowiedzenia umowy miałby nastąpić przed upływem okresu obowiązywania cennika stanowiącego integralną część umowy. W przypadku zaś rozwiązania umowy na skutek wypowiedzenia dokonanego ze skutkiem wcześniejszym niż dzień upływu okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy albo w przypadku rozwiązania umowy przez powoda z przyczyn leżących po stronie pozwanej przed upływem okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy, pozwana zobowiązana była zapłacić na rzecz powoda kwotę odszkodowania płatnego przy rozwiązaniu (...) za każdy układ pomiarowo – rozliczeniowy (§ 7 umowy) liczone zgodnie z zasadami wynikającymi wprost z treści § 7 umowy: (...) = 30% x CE, gdzie (...) odszkodowanie płatne przy rozwiązaniu, CE – przychód, jaki uzyskalby sprzedawca ze sprzedaży energii przewidzianej w planie sprzedaży energii dla danego odbiorcy zawartym w załączniku

numer 2 do umowy w okresie od rozwiązania umowy do upływu okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy.

Jako że pozwana nie wykonała swojego zobowiązania rozwiązując umowę zawartą z powodem przed upływem okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy, zasadnym było jej obciążenie przez powódkę odszkodowaniem płatnym przy rozwiązaniu (...), zgodnie z zasadami, o których mowa powyżej. Wobec powyższego powód wystawił pozwanej notę obciążeniową numer (...) na kwotę 4 088,07 złotych, z terminem płatności do dnia 11 kwietnia 2017 roku.

Na kwotę dochodzoną pozwem składa się również kwota skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie w zapłacie powyższej należności w łącznej kwocie 175,62 złotych obliczona od dnia wymagalności kwoty aktualnego salda do dnia sporządzenia pozwu.

Nakazem zapłaty z dnia 25 stycznia 2018 roku wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 2303392/17 referendarz sądowy Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego orzeczenia pozwana J. B. zarzuciła, iż umowa została podpisana w wyniku wprowadzenia jej w błąd (ustnie) przez przedstawiciela powoda co do rzeczywistych kosztów, jakie będzie zmuszona ponieść. Telefonicznie rozmawiała później ze sprzedawcą i została zapewniona, że może traktować umowę za nieistniejącą. Była przekonana, że tak się stało, gdyż powód nie podjął żadnych kroków, które wynikałyby z umowy, nie zostały podjęte żadne działania na rzecz zmiany sprzedawcy prądu u operatora. Powód nie poniósł żadnych kosztów związanych z umową, a przede wszystkim nie dokonał żadnej sprzedaży prądu, a zasądzona kwota w żaden sposób nie odzwierciedla rzeczywistych wielkości zużycia prądu w gospodarstwie domowym pozwanej. Pozwana wskazała, że przedstawiciel handlowy powoda poinformował ją, że im więcej się wpisze na umowie, tym lepiej, a później będzie i tak opłata za faktycznie zużyty prąd. Pozwana przekonana przez przedstawiciela handlowego podpisała przedłożony jej dokument, jednak po zapoznaniu się z jego treścią i porównaniu z dotychczasowym cennikiem zadzwoniła do niego z prośbą o anulowanie umowy i została zapewniona, że nie ma z tym problemu. Później podpisała właściwą umowę na dostarczanie energii elektrycznej jako osoba fizyczna, a nie podmiot prowadzący działalność gospodarczą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 grudnia 2016 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. (jako sprzedawca) zawarł z J. B. prowadzącą działalność gospodarczą pod firmą (...) (jako klientem) umowę sprzedaży energii elektrycznej numer(...) (...), w ramach której sprzedawca zobowiązał się do sprzedaży klientowi energii elektrycznej na potrzeby jednego obiektu określonego szczegółowo w załączniku numer 2 do umowy, a klient zobowiązał się w szczególności do odbioru energii elektrycznej i zapłaty należności za sprzedaną energię elektryczną. Sprzedaż energii elektrycznej odbywać się miała na warunkach określonych w umowie oraz w ogólnych warunkach umowy sprzedaży energii elektrycznej (o.w.u.), taryfie sprzedawcy (w przypadku gdy rozliczenia za sprzedaną energię odbywają się w oparciu o tę taryfę) i regulaminie oferty (...)

Umowa została zawarta na czas określony do dnia 31 grudnia 2018 roku. Umowa obowiązywała od dnia jej zawarcia. Sprzedaż energii miała rozpocząć się w dniu 01 kwietnia 2017 roku, jednakże nie wcześniej niż w chwili przyjęcia umowy do realizacji przez (...) oraz po dokonaniu pozytywnej weryfikacji przez sprzedawcę na warunkach określonych w o.w.u. (§ 1 umowy).

J. B. oświadczyła, że dokonała wyboru rozliczania za sprzedaną energię elektryczną w ramach umowy według taryfy sprzedawcy i regulaminu oferty (...)

W ramach umowy w okresie od dnia 01 kwietnia 2017 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku klient planował zakup energii o łącznej ilości 52,14 MWh (§ 2 umowy).

J. B. oświadczyła, że przed podpisaniem umowy otrzymała oraz zapoznała się z: o.w.u. z dnia 06 maja 2015 roku, taryfą sprzedawcy aktualną na dzień zawarcia umowy, regulaminem oferty (...) z dnia 17 czerwca 2015 roku i pozostałymi załącznikami do umowy (§ 4 umowy).

umowa – k. 16-17 akt

Po podpisaniu umowy J. B. telefonicznie poinformowała przedstawiciela (...) spółki akcyjnej z siedzibą w P., że nie chce kontynuować umowy.

niesporne

W dniu 28 marca 2017 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. wystawił J. B. notę numer (...) na kwotę 4 088,07 złotych brutto z terminem płatności do dnia 11 kwietnia 2017 roku, z tytułu kary umownej za zerwanie umowy.

nota – k. 19 akt

Pismem z dnia 10 lipca 2017 roku (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. wezwał J. B. do zapłaty kwoty 4 088,07 złotych stwierdzonej powyższą notą obciążeniową

przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 15 akt, potwierdzenie odbioru – k. 18 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także wyżej wymienione dowody z dokumentów przedłożonych przez strony, których zarówno autentyczność, jak i prawdziwość w zakresie twierdzeń w nich zawartych, nie budziła wątpliwości Sądu, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary, tym bardziej, że ich moc dowodowa nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie powód (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. domagał się zasądzenia od pozwanej J. B. kwoty 4 263,69 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty – tytułem kary umownej za rozwiązanie przez pozwaną umowy na skutek wypowiedzenia dokonanego ze skutkiem wcześniejszym niż dzień upływu okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy.

Dla uzasadnienia swojego żądania powód wskazywał, że kara umowna została zastrzeżona w § 7 umowy, który stanowił, że w przypadku rozwiązania umowy na skutek wypowiedzenia dokonanego ze skutkiem wcześniejszym niż dzień upływu okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy albo w przypadku rozwiązania umowy przez powoda z przyczyn leżących po stronie pozwanej przed upływem okresu obowiązywania cennika stanowiącego załącznik numer 1 do umowy, pozwana zobowiązana jest zapłacić na rzecz powoda kwotę odszkodowania płatnego przy rozwiązaniu (...) za każdy układ pomiarowo – rozliczeniowy.

Kierując zarzuty przeciwko żądaniu pozwu pozwana J. B. podnosiła, że umowa została podpisana w wyniku wprowadzenia jej w błąd (ustnie) przez przedstawiciela powoda co do rzeczywistych kosztów, jakie będzie zmuszona ponieść, jak również, że telefonicznie rozmawiała później ze sprzedawcą i została zapewniona, że może traktować umowę za nieistniejącą.

Odnosząc się do podniesionego przez pozwaną zarzutu zawarcia umowy pod wpływem błędu, Sąd zważył, iż zgodnie z treścią art. 84 § 1 k.c. w razie błędu co do treści czynności prawnej można uchylić się od skutków prawnych

oświadczenia woli. Jeżeli jednak oświadczenie woli było złożone innej osobie, uchylenie się od jego skutków prawnych dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy błąd został wywołany przez tę osobę, chociażby bez jej winy, albo gdy wiedziała ona o błędzie lub mogła z łatwością go zauważyć; ograniczenie to nie dotyczy czynności prawnej nieodpłatnej. Z kolei w § 2 przywołanego artykułu ustawodawca wskazał, że można powoływać się tylko na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby składający oświadczenie woli nie działał pod wpływem błędu i oceniał sprawę rozsądnie, nie złożyłby oświadczenia tej treści (błąd istotny).

Zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny i orzecznictwa błędem jest wada oświadczenia woli polegająca na tym, że składający je działa pod wpływem niezgodnego z prawdą wyobrażenia o rzeczywistości lub jej elemencie albo pod wpływem braku takiego wyobrażenia. Błąd musi przy tym dotyczyć treści czynności prawnej i musi być błędem istotnym.

Z kolei stosownie do treści art. 86 § 1 k.c., jeżeli błąd wywołała druga strona podstępnie, uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej.

Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu kodeks cywilny nie zawiera definicji podstępu, o którym mowa w art. 86 k.c., dlatego należy kierować się potocznym znaczeniem tego pojęcia. Powszechnie przyjmuje się, że działanie podstępne polega na świadomym wywołaniu u drugiej osoby mylnego wyobrażenia o rzeczywistym stanie rzeczy w celu skłonienia jej do dokonania określonej czynności prawnej. Działanie podstępne jest zawsze naganne z punktu widzenia ocen etycznych, gdyż zakłóca w niedopuszczalny sposób proces decyzyjny innej osoby doprowadzając tę osobę na podstawie zasugerowanych jej fałszywych przesłanek rozumowania do dokonania określonej czynności prawnej. Działanie podstępnym będzie zatem świadome zapewnienie o fakcie nieprawdziwym lub zaprzeczenie faktowi prawdziwemu zmierzające do wywołania u drugiej strony błędnego wyobrażenia. Rodzaj użytych środków, gradacja winy, czy złej woli osoby działającej podstępnie nie mają w tym wypadku doniosłości prawnej, liczy się tylko samo wprowadzenie w błąd będące bezprawiem cywilnym. Ujemna etycznie ocena każdego podstępu stała się motywem surowego potraktowania przez prawo cywilne skutków wywołanego nim błędu, dlatego uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem podstępu może nastąpić także wtedy, gdy błąd nie był istotny, jak również wtedy, gdy nie dotyczył treści czynności prawnej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 09 września 2004 roku, sygn. akt II CK 498/03). Nadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 stycznia 1970 roku (sygn. akt I CR 400/69), do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu wywołanego podstępnie wystarcza, żeby błąd, tj. mylne wyobrażenie o rzeczywistym stanie rzeczy, dotyczył okoliczności spoza treści oświadczenia woli, a m. in. sfery motywacyjnej, która stanowiła przyczynę złożenia tego oświadczenia (analogiczne stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 kwietnia 2013 roku, sygn. akt II CSK 497/12 oraz Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 29 listopada 2012 roku, sygn. akt I ACa 566/12).

Przepis art. 88 § 1 k.c. stanowi, że uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, które zostało złożone innej osobie pod wpływem błędu lub groźby, następuje przez oświadczenie złożone tej osobie na piśmie. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu – z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby – z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał (§ 2).

W niniejszej sprawie pozwana nie tylko nie wykazała, na czym miałyby polegać wprowadzenie jej w błąd przez przedstawiciela powoda, nie przedstawiła na tą okoliczność żadnych dowodów, ale również nie wykazała, że na jakimkolwiek etapie postępowania składała oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych zawartej umowy z uwagi na błąd, przy czym wskazać należy, że nie ma błędu np. jeżeli oświadczejący znał otaczającą go rzeczywistość i rozumiał okoliczności zawieranej umowy, ale wyciągnął z nich niewłaściwe wnioski i podjął niesłuszną, czy też niekorzystną dla siebie decyzję. Błąd bowiem polega na nieprawidłowości widzenia, a nie na nieumiejętności przewidywania i wnioskowania.

Wobec powyższego Sąd uznał, że pozwana nie udowodniła w niniejszym postępowaniu, że uchyliła się od skutków prawnych swego oświadczenia woli zawartego w umowie z dnia 22 grudnia 2016 roku, a w konsekwencji, że zawarta w tym dniu umowa dotknięta była sankcją nieważności.

Jednocześnie uznać należało, że wskutek ustnego oświadczenia pozwanej o braku woli kontynuowania umowy, które potraktować należało jako wypowiedzenie umowy, doszło do rozwiązania umowy z dnia 22 grudnia 2016 roku i niewątpliwie miało to miejsce przed upływem okresu obowiązywania regulaminu oferty(...), okoliczności te nie były sporne.

Przechodząc do zasadności obciążenia pozwanej J. B. karą umowną, to wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 483 § 1 k.c. można zastrzec w umowie, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna). Dłużnik nie może bez zgody wierzyciela zwolnić się z zobowiązania przez zapłatę kary umownej art. 483 § 2 k.c. Stosownie zaś do art. 484 § 1 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody.

Kara umowna jest więc dodatkowym zastrzeżeniem umownym, dopuszczalnym w ramach swobody kontraktowej. Ratio legis wskazanej instytucji wyraża się we wzmocnieniu skuteczności więzi powstałej między stronami oraz służy realnemu wykonaniu zobowiązania. Przewidziany umową obowiązek zapłaty kary umownej ma w stosunku do zasadniczego obowiązku dłużnika wynikającego z umowy charakter akcesoryjny. W razie zastrzeżenia kary umownej strony powinny precyzyjnie wskazać tytuł jej naliczenia, tj. wyszczególnić, na czym będzie polegało nienależyte wykonanie umowy (np. opóźnienie lub zwłoka w wykonaniu świadczenia), wskazując przy tym określoną wysokość albo sposób wyliczenia kary.

Wierzyciel chcąc realizować przysługujące mu roszczenie o zapłatę kary umownej musi wykazać, że kara umowna została skutecznie zastrzeżona oraz że doszło do nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 2004 roku, sygn. akt VI CK 583/03).

Tymczasem w niniejszej sprawie, powód reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika przedłożył (oprócz noty i wezwania do zapłaty) jedynie umowę numer (...) (k. 16-17 akt) z dnia 22 grudnia 2016 roku, która nie zawierała § 7, na który powoływał się powód i co więcej w treści której to umowy brak jest jakichkolwiek postanowień o zastrzeżeniu kary umownej. Uznać zatem należało, że powód, wbrew ciężącemu na nim obowiązkowi dowodowemu wynikającemu z treści art. 6 k.c. w zw. z art. 483 k.c. nie przedłożył dowodów na okoliczność skutecznego zastrzeżenia kary umownej w stosunku między stronami, ani na okoliczność naliczenia tej kary zgodnie z postanowieniami łączącymi strony.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 483 k.c. w zw. z art. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 roku, poz. 755 ze zmianami) w zw. z art. 555 k.c. w zw. z art. 535 k.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 481 k.c. stosowanymi a contrario, powództwo jako nieudowodnione oddalił.

W punkcie drugim wyroku Sąd kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w dyspozycji art. 98 k.p.c. w zw. art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. kosztami procesu obciążył powoda jako stronę przegrywającą spór, uznając je za uiszczone.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
4. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 18 lutego 2019 roku